

европейським проле, представляє ся немо... до інтересів ро... кінєць уруженям... юдти його від тен... мету, заставити йо... на самоозначене... аціонального гнету... ти імперіалізму, за

вободжена націона... демократична бор... волюційною, повин... апіталістичного па... ерез знищенє калі... тасности, робітнич... о національного гне... о клясового панова... дство не буде знати... всім народам пра... ожно всіх їхніх по... горожанина бра... го, що він повинен... ми.

проти національного... революційної борби... ачає відкладаня тої... а, або потішня угне... а будуче. Наслідни... очі всі відносини... переміняють її рівно... революцій, з нова... всі окуви.

буде).

МАН.

му, видно, не хочеть

в ся до дяді всім важ... нив ся йому в лице... овив:

сь.

дів ся й почав виба... рто і вже знов флег...

плян Залетаєва.

я! — задиркував то

знаю, якесь змат... А в тім, дяді Дум-Ду...

було змаганє, маю... атору, себ-то, майже...

клад, або Тимошці тре

кінчив мої ваганя.

етаєва те гарно, що...

у тої воля. Риск є...

В старому-ж пляні...

шому, правда, розмірі...

же один пострада за...

отов хоч зараз.

сь далі, марудитись...

оді вже годі мештати!

я. Зоставались Сер...

в поглядав на оста...

ядом. Піня стояв блі...

водив по нас широки...

ть, не вірилось, що це

к, чого замовк, га, —

ка. — Рішай ся. Ти,

можна.

говорите. Скажіть ви

— тихо сказав Пі-

— підняв він голову і

меними очима. І при

не притаманною йому

винуватою посмішн-

ня. Він чогось дуже

тим голосом промовив

— Ну, ні, родубе, ми вашого брата розуміємо. А потім одмовитись, заслабнути й тому подібне? Ні, вибачайте! Почекай уже до самого побігу. Побачимо, як ви свою одважність покажете... Я, панове, проти жеребка тепер!

Дійсно, це було незручно, ми мусили згодитись з ним. Тоді Піня, блідно посміхаючись, сказав Залетаєву:

— Я тільки для того, що в когось є мама або сестра чи хтось другий, так щоб встигли прийти побачити ся. Може це дуже трудно їм.

— Ну, це ніжності! Можна й без мами обійтись. Мама, тато, бабуся ще.

— Годі про це. Кінєць! — понуро перебив його Голубов. Ми розійшлись по своїх койках.

І от почалося готування до побігу. Підкоч ще протягнули трохи, так що лишилось всього стільки, щоб не провалилось під вартою, кроки якого иноді ми чули. На це треба було покласти ночей сім, бо копали майже голими руками, щоб не робити шуму. За час копання виийшли знов сутичка Піні з Залетаєвим. Залетаєву конче хотілось, щоб Піня також копав, а Піня не хотів. Це не його була функція, його обовязок дивитись, щоб усе ішло як слід, а не копати. Чи вартовий пильнує біля дверей, чи немає гомону в коридорі, чи не треба кому з копаючих випити подат, це Пініне діло, а копати — ні.

— Ну, чекай же ти! — один раз пригрозив ся Залетаєв. Що він думав, ніхто не знав, а найменше Піня. Але це на його не зробило ніякого вражіння. Це-ж Залетаєв, хіба можна серйозно ставитись до його. Крім того Піня був, очевидно, занятий іншими пераживаннями. Тепер він зробив ся далеко по важливіший, ніж раніше. Він так само бігав по камерах, дивив передачі, розносив сніданок і вечерю, але в поводженю його стало менше нервової халливости. Іноді він навіть дещо забував, плував і не міг пригадати. Часто задумував ся і здрігував усім тілом, як звертали ся до його. Часом уночі, прокинувшись, я дивив ся на Піню і бачив, що він не спав і лежав лицем до гори з застиглими широко розплющеними очима. Зачісувався перед дзеркальцем перестав і навіть у другий коридор бігав з розкудоченою головою. Щоким зблідли й схудли.

Правда, всі ми, тікаючи були в особливому настрою, але у нас не так це кидалось в очі, як у Піні. І на Піню почали поглядати з посмішкою. Знов зачув ся сміх, жарти з його. Правда, жартувала тільки нїша камера та й то не голосно, бо побіг в жартах грав не одмінну роль, але для Залетаєва і чого було достатньо. Він і сам ще більш зачухверів, але робив усе можливе, щоб якомога довше відтягнути день жеребка. Чого йому хотілось, ми не знали, — все вже було наготовлено, на воли і тут, лишилось тільки призначити день. Але ледве заходила розмова про день, Залетаєв щось вигадував знов і мусили одкладати.

Чи не чекав він, що Піня не витримає мук чеканя й одмовить ся? Ну, то він дуже помиляв ся. Я балакав якось з Пінною.

— А що, страшно трохи, Піню?

Піня потиснув плечима і сказав:

— Ну, як дуже страшно, то ніхто не силує, одмовитись можна. Я, принаймні, не знаю...

Мені хотілось подивитись, яке це зробить вражінє на Піню.

Він сітхнув.

— Ну, да, вам таки можна одмовитись.

— А вам?

Піня вибачливо посміхнув ся.

— А ви мені скажіть, когда паракход потопав і всі рятують ся, то капітан біжить поперед чи позад усіх? Ну? Чи страшно, чи ні, а стій. А як еврей колись у пустелі блукав, то вожди їхні позаду йшли? Вони тікали? Га?

Як що Залетаєв рахував на Пінін страх, то він рахунки міг покинути, бо у Піні було щось ще, крім страху.

Але, нарешті, настав таки той день, як уже ніщо не перешкождало.

Ввечері тягнули жеребок і він вишав Сердюкова.

Н. Сердюков ні ми з цього приводу нічого особливого не виявили. Сердюкову так Сердюкову, комує мусило випасти. Що було у Сердюкова та й у нас в середині, це інча річ, але зверху всі ми були серйозні, діловиті і хіба що занадто халпиви. Та Тимошка це, як людина безпосередня, не видержав то-ну, то співав цілий день то прощав ся з товаришами по камері, то задумував ся так, що не чув як його шарпали.

Вночі у першій годині по знаку Піні ми тихо підвели ся й по одному стали залазити під нарі, поклавши замість себе зарані заготоване опудало. Піня зайів останнім.

Між інчим, памятаю, що ще там під нарами, при невеличкому світлі лампи я звернув увагу на його очі. В них був такий вираз, якого я не бачив і в царевича-Піні: непружено-хуже, мало не жорстко, гостре, все помічаюче й ніби нічого не бачуче. Але приглядатись не було коли.

Наш підкоч виходив з під фундаменту. Фундамент же був виведений так, що біля його потік всім будинком тюрми ішов досить широкий ривчак, немов іше один коридор. В цьому коридорі перед діркою підкочу ми всі зупинились. У дяді Дум-Дума в руках був електричний ліхтарик, який кидав салігучий сніп молодшого світла на вогкі чорні стіни ривчака. Чи від цього світла чи чого іншого, у всіх обличчя здавались дуже блідими, а очі надвичайно блискучими.

Балакали пошепки. У Сердюкова в руках був револьвер, один на всіх. Але стрілять з його Сердюкову можна було тільки тоді, коли він повалив вартового на землю, приставивши револьвер до самого тіла. Тоді і згук буде приглушений і шансів більше за те, що не промажнеть ся.

— Діть! — прощопотів Піня.

Сердюков якось поривчато й мовчки потиснув нам руки і, ніби вивши додолу, поліз у дірку підкочу. У мене ще довго після того, як зникли в дірі його ноги, стояло перед очима його гарне, розумне лице, скривлене якоюсь непотрібною гримасою посмішки. Плян був такий. Сердюков проше вихід на поверхню, вернеть ся, тоді ми всі подізем за ним. Вистромивши голову з підкочу він піджидає вартового. Коли той рівнаєть ся з ним, вискакує, кидаєть ся на його, а ми всі біжимо у ярок. Там слухаєм, як не буде вистрілу револьвера або не прибіжить він сам, тікаємо без його.

(Докінчене в сл. числі).

ше, як рік, сходять ся наші робітники і обговорюють про минулисть, теперішність і будучність.

З початку було тільки 18 членів, але завдяки свідлїй роботі того гуртка, товариство числить тепер 40 дійсних членів, котрих задачею є: читати поступові книжки і часописи і ширити просвітну пропаганду, а тим робом поборювати темноту привезену з нашого "Египту" (з старого краю) та виказувати правду, що не секти з попом, ані буржуазні партії з їх агентами, а лиш просвіта і соціалїзм визволять всіх робітників з теперішньої неволі.

Люди в сїй околиці то всі фермери. Що до їх економічного положення, то тяжко они доробляють ся, бо земля горбата, з камінєм і з лісом, за те пильно дбають про школу і образованє своїх дітей. Що-до релїгї то прихилили соди "католиками", а пізніше зістали абалачуваними якимись "прічерами" (котрі і тепер не дають їм спокою), але тепер застановились і так сказати "пантрують з чого живють" і глядять за сим, що будучність їм принесе. Декотрі виписались до То варства і переймають ся ідеями науки і соціалїзму.

Що наше товариство не є відділом Канадїйської Соціал-Демократичної Партїї, то се тому: — перше — що в нас брак такого чоловіка, котрий-би був більше ознаколений з соціалїзмом і дав провідні ідеї в тім напрямі.

Друге — як всюди, так і тут є слабоуді, що не розпізнавши справи, осуджують соціалїзм і називають їх безбожниками (а ми хочемо всіх вловити), а декотрі навіть боять ся тої назви "товариш", бо кажє: "а то що я враз з ним штаня збирив?"

А третє то се, що хоч би ми наше товариство і було відділом, то хіба спомогло дещо нагрію фінансово, а в політиці не мало-б ніякого значення, бо в нашій околиці ще не ставлено соціалїстичного кандидата на посаду, ні до провінціального ні до дїмольного його парламенту, і не буде того еще скоро.

От і тому наше товариство не є відділом С. Д. П., але є надія, що вкортіші прилучимося до Вас дорогі Товариші і Товаришки, як будемо відповідно підготовані, щоб потім не розпасти ся так, як се зробив відділ, таки в сїй околиці, тому 5 літ назад, або три інші недалеко від нас.

Ми знаємо обставини органу вашої партїї "Робочого Народу" і чуємо ваш клич, і тому ми на останній місячний мітїнгу, дня 4-го лютого, ухваляли 10 доларів з невеликої нашої каси на пресовий фонд Р. Н. і сим разом послали вам се, з прїяттєвським відношенєм передлати "Р. Н." і пренумерату на "Робітника".

А. Бук, голова, Н. Храпко, секретар, І. Юрчак, касієр.

Пресовий фонд "Р. Н." (Дальше)

Арборг, Ман.: — 50  
Мих. Кизь

Транскона, Ман.: — 1.00  
Н. Пленіє

Вінніпег, Ман.: — 1.00  
Н. Яловега

Радіссон, Саск.: — 1.00  
Теодор Гринчук

Торонто, Онт.: — 1.00  
Г. Равлок і Н. Н. по

Летбридж, Алта.: — 10.00  
Дохід з балю, який устроював відділ У. С. Д. П.

Ноарк, Н. Дж.: — 1.00  
Роман Гавриш

Едмонтон, Алта.: — 50c  
Тим. Лєсюк

Портладж, Ля Прері: — 1.00  
А. Смалъ

Солт Ст. Мері, Онт.: — 1.00  
По \$5.00: —

Відділ У.С.Д.П. "Воля", Дм. Шарабуря і Денис Захарків.

По \$1.00: —  
Никола Кушнір, Олекса Герилевич, Іван Загарук, Іван Верига, Мих. Герилевич, Панько Венгер і Мих. Паскальєннї.

Разом ..... \$22.00

Скратфїлд, Алта.: — 25.50  
Іван Матейчук

Тренскона, Ман.: — 1.25  
Відділ У.С.Д.П.

Росиф Тустановський

Калдер Стєйшнн, Саск.: — 1.00  
Г. Чемеріє

Гемтрам, Міш. Зл. Держ.

Дня 17-го лютого, 1917 р. відбуло ся весіле тов-ша Михайла Філіпюка і тов-шки Михайлини Королинши. Весіле відбулось дуже гарно при співучасті самих партійних товаришів, без жадних релїгійних церемоній і без помічи чорноризників. Тов. М. Філіпюк своїм весілем дає гарний примір для других товаришів, за що йому і його жені належить ся честь і слава.

На тім весілї товариші і товаришки не забули також загати по партійну пресу як "Роб." і "Роб. Народ" і рішили зложити маленьку лепту на пресовий фонд.

Жертводавці на пресовий фонд "Роб. Нар." були слїдуючі:

М. Шемлея 1.10

По 1 дол.: —  
М. Філіпюк, Михайлина Королинши, І. Томюк, В. Ковальчук, Ев. Осадчук 75c

П. Ладан 60c

По 50 центів: —  
Г. Ткачук, С. Луценюк, Ю. Іваніцький, Т. Дубець, Ів. Одайський, Т. Завадський, Ів. Сельський, В. Савчин.

По 25 центів: —  
О. Одайський, Ів. Гишка.

Єрина Петакїяна 10c

Разом ..... \$11.05

Пересїлка ..... 10

Вислано ..... 10.95

Жертводавцям щира подяка. І. Сельський.

Кенмор, Алта.

Просимо Ред. "Р. Н." помістити слїдуючих жертводавцїв, що зложили датки на прес. фонд "Р.Н.":

По \$2.00: —  
Д. Скакун, Г. Драпака, Н. Д. Ткачук.

А. Шмид 1.50

По \$1.00: —  
Т. Скакун, П. Яворенко, Т. Мисальчук, П. Одайський, Д. К. Николаїчук, І. Шендаро, М. Ірейчук, П. Арейчук, І. Петрачук, С. Проник, М. Семків, І. Волозюк, П. Левочко, Д. Петрик, Т. Буковець, С. М. Вермінський, Д. П. Карашовський, Д. Букатка.

По 50 цент.: —  
І. Одайський, П. Флоркевич, Ф. Піньковський, М. Гайдя, К. Шенрук, В. Мурин, Н. Том Чайн, І. Шабатура, Д. Николаїчук.

По 25 центів: —  
Г. Фівчук, Г. Харчуляк, А. Міськов, П. Дутка, І. Заричний, С. Ілюк, П. Ревела, В. Ткачук, В. Зелений, І. Орчуляк.

О. Мелинчук 35c

С. Кошнір 20c

П. Шенрук 10c

Разом ..... \$33.15

Отримавим від тов. Секр. Н. Д. Ткачука, 22-го сїчня, 1917.

С. Данилюк, Секр. З. О.

Феррі, Б. К.

Хвальна Ред. "Р.Н."

Один з наших Товаришів, на імя М. Демчук, котрий виїхав відси тому вже рік назад, але помимо того належить до нашого відділу, бо свої місячні вкладки точно платив, прислаючи останній раз \$12.00 до нашого секретаря, пише так:

В залученю посламо 12 дол. з чого прошу записати мені мої місячні вклади на 8 міс. наперед, то є 2 дол. та 10 дол. жєртву на прес. фонд "Р.Н." якого симпатиком і ширим приятелем я був від его народженя ся на світ і таким думам позїстати для него доки він буде їстувати. Жичу, щоб "Роб. Народ" з сим роком завітав в кожній робітничій хаті не лише раз на тиждень, але два або і чотирі рази, а до Вас укр. робітники кличу: Сповніть свій обовязок і зробім з "Р.Н." могутю укр. робітничу часопис, щоб була гідна подиву і приготувала на будуче до бунту і протесту проти нинїшнього злого капіталїстичного ладу.

Д. М.

(ЗБІРКА Т. В. Н. КОЛІСНИКА).

Мус Джав, Саск.

Хвальне Редакції!

Дня 11-го лютого прибув до нашого відділу поставлений кандидат на організатора У.С.Д.П. т. В. Н. Колісник. Наш відділ У.С.Д.П. "Зоря" оголосив на той день мітїнг, на котрий зійшло ся поважне число робітників.

Тов. В. Н. Колісник представив зібраним робітничим положенє і яка то борба іде між працею а капіталом.

Він звивав до читаня і попіраня робітничої преси, бо лише свідомість може вибавити робітників з неволі те мноти. Згадав він і про "Роб. Народ" котрий ширю стоїть на услугах пролетарїату.

По скінченю промови поспінались датки на пресовий фонд "Роб. Нар.", котрі зложили слїдуючі т. т.

По \$2.00: —  
В. Галушкінський, І. Демянчук.

По \$1.00: —  
І. Гладїй, І. Кудринський, Ф. Шго-

Разом ..... \$42.80

В. М. Гонташ, секр.

ДУМКИ.

"Боже хорони царя!" — сїпї вав ся, говорити ся і пише ся, але нїде не чути — "Боже хорони людей в Європі!"

\*\*\*

"Ваш цар і вітчизна потребує вас" — кричить преса. А се належить читати: — "Ваш цар і інші наразити хотять вашу кров!"

\*\*\*

Капіталїсти купують роботу силу за мізерну ціну. А однак робітники в часі виборів голосять на тих своїх виискувачів, на капіталїстичних кандидатів, хоч они їхні вороги.

\*\*\*

Дивним є те явище, що робітники шперто віддають свої голоси на своїх ворогів капіталїстів, а не хотять вибирати тих кандидатів, котрі заступають їхні інтереси.

\*\*\*

Соціалїстичний рух є тим орудієм, котрим свідомі робітники знищать капіталїстичний лад, а на його місце заведуть лад соціалїстичний.

\*\*\*

Нїхто не знає, скільки багатства має Рокефелєр. Але всякі се знає, що лишє маду, частину того багатства він сам може зужити.

ДОПИСИ

Лену, Алта.

Хв. Ред. "Роб. Нар."!

Жєртву тимчасом хоч одного доларя на пресовий фонд "Робочого Народу" і бажаю, щоб "Робочий Народ" був регулярним тижневником, а навіть двенником. Тому звиваю всіх товаришів і читачів "Р. Н.", щоб горнули ся до Укр. Соц. Дем. Партїї і підпомагали "Р. Н." чим хто може, аби поставити таку дорогу для нас часопис на висшій степені. Такі часописи, як "Робочий Народ", "Робітник" або "Робітничє Слово" повинні знаходити ся в кожній українській робітничій хаті. Їх повинні читати мїйські робітники і фермери. Фермери повинні читати робітничі часописи, щоб довідати ся на кого они роблять і чого они роблять 16 до 18 годїн денно і що їх робота не має жадного огриваченя.

Нї, братя! Не дозволює собі на таке, бо тепер такий час настає, що не можемо зїставити ся в темноті. Мусимо читати і думати, що читаємо та їти до свїтла правди.

Здоровлю ширю товаришів і читачів "Робочого Народу" і остаюсь з поважанєм,

Іван Марїянич.

Ленук, Алта.

Вже два роки і пів, як тут їстуче просвітне товариство ім. М. Павлика. Засновано его в цілі ширеня просвітї, як між його членами, так і поза товариством.

І до сего піднялись люди не старші віком, що сказати "бачили більше свїтла" (приміром "Сїчи" в старім краю), але молодїж, що була трохи грамотна, а бажала поширити своє знанє і пізнати себе. І крок їх був не малий, бо в короткі зібрали трохи грошїй і збудували "Народний Дім" який вже є на укіченю, а вже біль-